

בית

מרן

לענין מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

עלון מס' 226

פרשת כי תבא
כ' אלול תשע"ט
ערש"ק
מפסידיין: קומי אורי (ישעיה ס')

העיר	הדלקת נרות שבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	18:24	19:13	20:58
תל אביב	18:21	19:11	20:54
חיפה	18:23	19:12	20:56
באר שבע	18:23	19:13	20:56

הרב המקדיש: הרה"ג רבי יהודה דרעי שליט"א
רבה הראשי של באר שבע

שיעורו השבועי
של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בביה"ד העליון
הגאון הגדול **רבי יצחק יוסף שליט"א**
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

השיעור נערך ע"י: הרה"ג רבי יצחק לוי שליט"א
ובח"ה הראשי של העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

השבוע
זכות עלון
"בית מרן" מוקדש ל:
לרפואה שלימה
נתן צבי בן רות
לפי המסורת: "בית מרן" יוקדש לרפואת כל החולים ולחייבתם עליונותם על כל המצוות האחרות.
חייגנו: *5290

"עשה לך רב והסתלק מהספק"
בכל שאלה,
בהלכה, בהנהגה, בשלום בית ובחינוך ילדים
עשרות רבני אגודת 'בית מרן'
נמצאים פה בשבילך!
24 שעות ביממה ברצף
למענה הלכתי מהיר לסי דרכו של מורנו ורבינו
מרן פוסק הדור רבי עובדיה יוסף זצוק"ל
*5293 **שלוחה 1**

- תוכן העניינים:**
- עמ' 4-1** **השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
  - עמ' 5** **פרשת כי תבא**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
  - עמ' 5** **בעקבות רבותינו**
רבי אליהו לופיאן זצוק"ל
  - עמ' 6** **מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
  - עמ' 6** **אקטואליה בהלכה**
הרב אברהם דניאל שליט"א
  - עמ' 7** **לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
  - עמ' 7** **אתגרים בחינוך**
הרב אברהם ברוזילאי שליט"א

הלכות שליח צבור בימים הנוראים

שליח צבור בעל תשובה. אם ראוי ששליח צבור יקבל שכר. אם מותר לאדם לעשות דין לעצמו. כשיש מחלוקת בין הפשט לקבלה, כמי ההלכה

[השיעור נמסר במוצ"ש פרשת שופטים תשע"ח, מתוך הספר השיעור השבועי תשע"ח שעומד לצאת לאור בימים הקרובים]

רוצח שחזר בתשובה

א. המנהג פשוט למנות בעלי תשובה¹ כשליחי צבור, ואפילו בימים הנוראים. מזה דין אדם שהיה רוצח - לא אליכם - וחזר בתשובה, האם הוא ראוי לשמש כשליח צבור? בגמרא מסכת ברכות (ל:) אמרו: אמר רבי יוחנן כהן שהרג את הנפש לא ישא כפיו, שנאמר (ישעיהו א, טו) "ובפרשכם כפיכם אעלים עיני מכם גם כי תרבו תפלה אינני שומע ידיכם דמים מלאו". איך ישא כפיו ויאמר "יברכך ה' וישמרך", וידי מלאות בדם שהרג את הנפש. ואין הבדל בזה בין אם הרג בשוגג או במזיד, לפעמים הרג בשוגג, כמו שקראנו בפרשת השבוע (דברים יט, ה): "ואשר יבוא את רעהו ביער לחטוב עצים ונדחה ידו בגרזן לכרות העץ ונשל הברזל מן העץ ומצא את רעהו ומת", אף על פי כן כתב מרן השלחן ערוך (סימן קכח סעיף לה), שאפילו אם הרג נפש בשוגג לא עולה יותר לדוכן, ואפילו אם עשה תשובה. ולדעת הרמ"א (שם) אם עשה תשובה יכול לעלות לדוכן, וכן פסק המשנה ברורה (סי"ק קל). כמוכן, אבל אנחנו קבלנו עלינו הוראות מרן. אלא אם כן היה באונס, וכמו שכתב מרן זצ"ל בשו"ת יחווה דעת (ח"ה סימן טו) בד"ן כהן שנהג במכונית וגרם לתאונה קטלנית, שאם הוא נסע לפי החוק, במהירות המותרת,

שליח צבור בשכר

ב. עדיף לקחת שליח צבור בשכר מאשר בחינם, 'ותן שכר טוב', וכמו שכתב הרשב"א בתשובה (סימן תנ וסימן תרצא), כי על ידי זה השליח צבור מדקדק בתפלתו יותר. וגם כשהשליח צבור בחינם זה גורם שכל אחד יקפוז לעלות

3 לפני כחמישים שנה בשנת תשכ"ט היה יהודי יקר בבני ברק, גבאי של בית כנסת, שיום אחד נסע ברכב, והנה לידה אחת - הבת של אחד מרבני ישיבת פוניבז' - קפצה לכביש ונהרגה. הוא מיד יצא מהרכב והרים אותה וראה שנהרגה, כל החולצה שלו התמלאה בדם, מיד נסע למרן זצ"ל, אז היינו גרים בשדרות רוטשילד בתל אביב, והיה בוכה בלי הפסקה, עד שהצליח להסביר מה קרה, ושאל את מרן מה התיקון שלו. אמר לו מרן: קבל על עצמך שלא לנהוג יותר, עד שאומר לך. ורק לאחר שנים מרן התיר לו לחזור ולנהוג. הוא שאל את מרן מה לעשות עם החולצה, ומרן הורה לו למסור אותה לחברה קדישא ולקבור אותה יחד עם הילדה. למרות שהיה אונס גמור, אבל היה עבור רצון שנגרם על ידו אסון כזה. יאמר לזכותו של אבי הילדה שניגש אליו, ואמר לו שהוא לא כועס עליו, כי הוא מבין שזה היה באונס. יש אנשים צדיקים וחסידים שמוסגלים להתגבר על מדותיהם, למרות שהיה לו צער גדול.

1 יש להדגיש, שכל זה כשבאמת חזר בתשובה, אבל יש כאלה שלאחר שהתחילו לחזור בתשובה שוב מתנדנדים, אלא שהם מתביישים מהחברה שבסביבתם ועדיין הולכים עם כיפה, אבל כבר לא שומרים תורה ומצוות כהלכה. בעל תשובה אמיתי צריך לדקדק במצוות, ובעיקר להתבטל לחכמים, וכמו שכתב רבי משה שרתוג - מגדולי רבני תוניס לפני כמה שנה - בשו"ת ישיב משה (ח"ב סימן ט): מי ששב בתשובה והתחיל ללמוד, ונהג עצמו ברבנות, וגבה לבו ולעג לזולתו, מהתלמידים חכמים. נראה לי דלא שב בתשובה גמורה, ועדיין במרדו, ואין מקבלים אותו כלל, עד שיכנע לבו וישוב בתשובה גמורה, ובעונה וביראה. עד כאן לשונו.

2 אני הולך מידי פעם לכלא, לא בשבילי חס ושלוש... אלא לתת שיעורים, ואני פוגש שם אפילו רוצחים שחזרו בתשובה, מועמעם להם שם אז הם באים לתפלות ולשיעורי תורה, ואז גם חוזרים בתשובה. הכרתי אחד לפני ארבעים שנה שרצח נפש במחנה יהודה, והיום הוא ירא שמים בתכלית, בזמנו מרן זצ"ל עזר לו עם המלצות לנשיא המדינה, וחזר בתשובה עד שנעשה ירא שמים גדול.

לעילוי נשמת שמואל מור בן יעקב ז"ל

שליח צבור למרות שאינו ראוי, אבל כשמשלמים בוחרים את השליח צבור הראוי.

שכר שבת במקום מצוה

ג. מה שהשליח צבור מקבל שכר על התפלות בימים הנוראים, אין בזה איסור מצד שכר שבת, וכן מי שמשלמים⁴ לו על הקריאה בתורה בשבתות, אין בזה איסור משום שכר שבת. ואמנם בגמרא מסכת בבא מציעא (נה.) מבואר, שמי ששומר על תינוק בשכר, אסור לו לקבל שכר עבור השמירה בשבת. אלא בהבלעה, ששומר גם ביום ששי ומשלם לו על הכל, וכמו שאדם משלם לבית מלון, הוא מגיע לפני שבת ויוצא אחרי שבת, ונמצא שמשלם בהבלעה. הטעם שאסרו שכר שבת משום מקח וממכר, ומקח וממכר אסור מחשש שיבוא לכתוב, כי דרך הקונה והמוכר לכתוב, ושכר שבת דומה למקח וממכר. הטור (סימן תקפה) הביא בשם אביו רבינו יחיאל, שהמנהג באשכנז שגדולי העיר מקדימים לתקוע, וכל הזריז קודם, מה שאין כן בספרד שבורחים מן המצוה עד שצריכים לשכור אחד מן השוק לתקוע להם, ועל זה נאמר עבירה גוררת עבירה, שהרי יש איסור מצד שכר שבת ויום טוב. הוא קורא תגר על המנהג שלנו שמשלמים לתוקע, ומשבח את מנהג אשכנז. המרדכי במסכת תנובות (סימן קפט) הביא בזה מחלוקת בראשונים, רבינו ברוך גם הוא העיר על מנהג החונים ששוכרים אותם להתפלל בשבת, שהדבר אסור משום שכר שבת. אבל רבינו שמואל לימד עליהם זכות, שהרי הם נותנים שכר כדי להתפלל, ולכן אין איסור בדבר, כיון שהוא לצורך מצוה. ולפי דבריו אפילו בלי הבלעה מותר, אבל בהבלעה מותר לכלי עלמא, כגון החונים שנוסעים לחו"ל לארצות הברית, לארגנטינה, מייצעים להם להגיע יום קודם ולהיות שליחי צבור בסליחות, ונמצא שהתשלום הוא גם עבור הסליחות שנאמרות לפני החג. ואם לא מסתדר להגיע יום קודם או להשאר יום אחר כך, לדעת רבינו ברוך אסור לקבל כסף, ולדעת רבינו שמואל מותר. מרן הבית יוסף הביא את כל הדעות, ומסייע את דבריו רבינו שמואל שמתיר מהגמרא במסכת פסחים (ז.), שאמרו שם ששכר המתורגמנים⁵ אין בו סימן ברכה. ומשמע שאין איסור בדבר, אלא שאין רואים ממנו סימן ברכה. מוכח שמוותר לקבל שכר, אלא שאינו רואה סימן ברכה, דהיינו שתתקלקל המכונת כביסה, או שהכסף ילך לרופאים חס ושלום, וזה סייעתא לרבינו שמואל שאין איסור בזה. וכן דעת מהר"ם מרוטנבורג (דפוס פראג, סי' תתסז) ומהר"י ברונא (סימן קיד), להתיר שכר שבת במקום מצוה.

טעם ההיתר במקום מצוה

ד. הבית יוסף (סימן תקפה) תמה על ההיתר של רבינו שמואל הנ"ל, איך התיר לקבל שכר שבת לצורך מצוה, וכי בשביל מצוה נחלל שבת? וכי יהיה מותר להדליק חשמל בשבת כדי ללמוד תורה?! לא עושים מצוה הבאה בעבירה. ותיירץ שבאמת בשכר שבת אין איסור גמור, שהרי מקח וממכר אסור מדרבנן שמה יבוא לכתוב, ואיך נאסור שכר שבת משום שדומה למקח וממכר, אלא ודאי שאין כאן איסור גמור, רק "מיחזי", ולכן במקום מצוה לא גזרו חכמים.

משנה אחרונה עיקר

ה. בשלחן ערוך יש כמו סתירה בדין זה, כי בהלכות שבת (סימן שו סעיף ה) מרן פסק בסתם שאסור להשכיר חזנים, ויש מי שמתיר. כולם יודעים את הכלל "סתם ויש הלכה כסתם", וכמו שכתב הרמ"ע מפאנו (סימן צז), והחלקת מחוקק (סימן א ס"ק יא), והיד מלאכי (כללי השלחן ערוך אות ז), והשד"י חמד (ח"ו כללי הפוסקים סימן יג אות ח-ט, עמ' 88), ועוד. ולפי זה מרן פסק לאסור. אלא שבשלחן ערוך לקמן בהלכות

4 יש כאלה שצריכים להתפרנס ולוקחים כסף על קריאה בתורה וחזנות ושיעורי תורה, אבל יש כאלה שיש להם פרנסה ממקום אחר, יותר טוב שיעשו בהתנדבות. מרן זצ"ל כך נהג בעצמו, וכך הדרך אותנו, שלא לקחת לעולם כסף על שום שיעור, לכל היותר יבקש שידאגו לרכב להסיע אותו, אבל לא לקחת תשלום על שיעור אלא לשם שמים, אפילו אם נוסע מעיר לעיר וממדינה למדינה, כיון שיש פרנסה במקום אחר.

פעם הומינו אותי למסור שיעור באילת ושלחו לי כרטיס טיסה, באותו יום היה לי אונס ולא יכלתי לנסוע לשיעור, התקשרתי להכחם אחד וביקשתי שיתנסו במקומי וימסרו את השיעור במקומי, שאל אותי מי מארגן את השיעור, לאחר מכן התקשר אלי אותו מארגן וסיפר לי שהוא ביקש ממנו תשלום אלף ₪ על השיעור. מרן זצ"ל היה כועס על זה, אתה דוין, אתה ראש ישיבה, למה אתה לוקח כסף על השיעור, צריכים למסור שיעורים בחינם, להגדיל תורה ולהאדירה. אבל שליח צבור יש סיבה אחרת שמשלמים לו, כדי שלא יקפזו אחר, וכדי שיתכונן וידקדק יותר.

5 לא כל אחד יש לו קול גבוה ששומעים אותו, ולכן צריך מתורגמן שישימיע לרבים. פעם אחת הייתי שבת באלעד, והומינו אותי למסור שיעור בבית כנסת גדול, והיה צבור גדול, ולא שמעו אותי, העמדתי מתורגמן, דיברתי עשר דקות, והוא חזר אחרי בקול גדול. הוא לא קיבל שכר, אבל יש כאלה שמקבלים.

6 יש פתרון לסימן ברכה, שיקנה בזה דברי מצוה, כגון שיקנה תפילין של רבינו תם, או שיקנה את ספריו של מרן זצ"ל, את כל חזון עובדיה ויביע אומדן.

ראש השנה (סימן תקפה סעיף ה) כתב מרן: הנוטל שכר לתקוע בשופר בראש השנה, או כדי להתפלל, או לתרגם בשבתות וימים טובים, אינו רואה מאותו שכר סימן ברכה. ומשמע רק לא רואה סימן ברכה, אבל אין איסור מעיקר הדין, וזה סותר למה שכתב בסימן שו. ומכיון שבסימן תקפה רוח אחרת עמו ופסק להתיר, אנהנו אומרים שמרן חזר בו⁷ ממה שאסר בסימן שו, ומשנה אחרונה עיקר.

ילמד סתום מן המפורש

ו. הציץ אליעזר (ח"ו סימן כח אות ב והלאה) גם כן עמד על הסתירה בדברי השלחן ערוך, וחדש שאם יש סתם ויש אומרים ובמקום אחר מרן גילה דעתו כדעת היש אומרים, הרי זה יוצא מן הכלל, ולא אומרים הלכה כסתם, אלא הלכה כדעת היש אומרים. ומכיון שמרן גילה לנו דעתו בסימן תקפה שהלכה כיש, כאן הוא יוצא מן הכלל שאין הלכה כדעת הסתם שאוסר, אלא כדעת היש מי שמתיר.

לכו אל בית יוסף

ז. שגילה דעתו שאין הלכה כהסתם אלא כהיש, ומכיון שהכריע בבית יוסף כדעת היש אומרים, הרי זה יצא מן הכלל, ולא אומרים הלכה כסתם. וכאן בבית יוסף טרח לבאר את דעת רבינו שמואל ששכר שבת לצורך מצוה מותר, ובזה גילה דעתו שמכריע להתיר⁸. וכך המסקנא הלכה למעשה, שמוותר לחזנים לקבל שכר על החזנות בשבת, מפני שהיא דבר מצוה.

המנהג להקל

ח. בפרט לפי מה שהעידו האחרונים, שכן המנהג להקל בשכר שבת בדבר מצוה, וכמו שכתב מרן החב"ב, רבי חיים בן ישראל בנבנישתי - מגדולי הספרדים לפני כארבע מאות שנה - בספרו כנסת הגדולה (בשי"י סימן שו אות ב), וכן כתב רבי יוסף מולכו בספר שלחן גבוה (סימן תקפה). וכן העידו (בספר חינת וחסדא ח"א דס"ט רע"א) שהיה מנהג בירושלם עוד מזמן הגאון רבי יוסף חזן - הראשון לציין לפני כמאתים שנה - שהיו משלמים כסף על מצוה שנעשה בשבת, ולא חששו לשכר שבת. ומכיון שכך המנהג, בודאי שיש להקל. וכן פסקו בספר פקודת אלעזר (האו"ח סי' טכ), והשוואל ומשיב (חמישאה סימן כד), ונמצא שיש לנו כר נרחב להקל, ורק אם יכול יעשה בהבלעה.

ברבים אין לחוש

ט. יש עוד סברא להקל בשכר החזנים והתוקעים בשופר בראש השנה, לפי מה שכתב רבי יהודה עייאש במטה יהודה (סימן תקפה), שכל מה שחששו בשכר שבת הוא משום מקח וממכר, וזה שייך ביחיד שמה יבוא לכתוב, מה שאין כן בשליח צבור שהוא ברבים אין לחוש, אם יבוא לכתוב יצעקו עליו.

חינוך הבנים

י. הזכרנו שאחד התנאים לשליח צבור, שיהיה ביתו ריקם מעבירות, ובכלל זה שיחנך את בניו בחינוך דתי ויהיו יראי שמים, אבל אם חינוך אותם בבית ספר לא דתי, או "פיפטי פיפטי" ויצאו מחללי שבת ועוברי עבירות, האבא אשם והוא פסול מלשמש כשליח צבור. מה שאין כן אם שלח אותם לבית ספר תורני ולישיבה

7 שלחן ערוך נדפס בחיי מרן שלש פעמים, דפוס ראשון בשנת ש"א, ודפוס שלישי בשנת של"ד, שנה לפני פטירתו, מרן נפטר בשנת של"ה, בגיל שמונים ושבע. לכאורה מדוע לא תיקן במהדורה החדשה, כשאני רואה בילקוט יוסף כמה פרטים שמרן זצ"ל חזר בו, במהדורה הבאה אני עושה כוכבית ומתקן וכותב: ביביע אומר חזר בו. כל תיקון עולה 32 דולר, אבל זה שווה לתקן, ואילו מרן השלחן ערוך שחזר בו לא תיקן, וכן כשהזכיר בו בשלחן ערוך כמה שכתב בבית יוסף, לא עשה כוכבית בבית יוסף, אלא השאיר מה שכתב מתחילה. כי מרן רצה שילמדו את כל השלחן ערוך, ואז כל אחד ידע את הדין, מרן לא רצה שיעצרו בסימן שו, אלא תגיע לסימן תקפה ותראה שחזר בו. זה ההסבר בכל המקומות בשלחן ערוך שחזר בו, כי רצה שילמדו הכל, יגדיל תורה ויאדיר.

8 למדנו כמה כללים בסתם ויש, זה חשוב מאוד לדבר גם בכללי הפסיקה, כי מי שיודע ש"ס ופוסקים ראשונים ואחרונים, ויודע לפלפל, אבל לא יודע את כללי הפסיקה, הוא גם לא יודע לפסוק בצורה נכונה, צריך לדעת כללי הפסיקה, מתי מרן חזר בו, ומתי אומרים סתם ויש. כמה מרן הבית יוסף היה טרוד בחיבוריו הגדולים בהלכה, ובכל זאת מצא זמן לחבר ספר שלם "הליכות עולם" של כללים, כי אי אפשר להגיע להלכה ולמעשה בלי זה. יש מחכמי האשכנזים שטרודים בלימוד סוגיות התלמוד, ולא יודעים אפילו כללים פשוטים של סתם ויש, אני רואה שהם מקשים סתירות רק מפני שאינם יודעים את הכללים הללו. יש כאלה שרואים בלימוד הכללים איבוד זמן, ובאמת הם צודקים שלא צריך הלימוד הזה על חשבון הפלפול בסוגיות, אבל צריך גם זה וגם זה, כי לימוד הכללים נותן כלים לדעת לפסוק.

גול מקטרג בראש

יא. ר"י בעל התוספות מפרש שביתו ריקם מגול. לצערנו יש שרגילים לגזול, שמעתי על אחד שחזר מחו"ל ונקרעה לו המזוודה שלו, אמר נכתוב מכתב לאל-על ונאמר להם שהמזוודה נקרעה בגללם כדי שישלמו לו, אבל זה גול, באמת הם לא קרעו לו את המזוודה, אחד כזה פסול מלשמש כשליח צבור. כתוב במדרש רבה (פרשת בשלח כב, א): כל מי שידיד מלוכלכות בגול, הוא קורא להקדוש ברוך הוא ואינו עונה אותו, שתפלתו בעבירה. ובמדרש קהלת רבה (פרשה א, ג) אמרו: סאה מלאה עוונות, מי מקטרג בראש כולם, זה גול. מי שמרחיק עצמו מן הגול תפלתו זכה וברה ומתקבלת, וכמו שנאמר בפסוק (תהלים כד, ד-ו): נְקִי פְּיִים וְבֵר לִבָּב אֲשֶׁר לֹא נִשְׂא לְשׂוֹא נִפְשֵׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה. יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת ה' וְצַדִּיקָה יִמְאֵלֶיהָ יִשְׁעוּ. זֶה דֹר הַדְּשִׁיז מִבְּקִשֵׁי פְּנִיָה יַעֲקֹב סֵלָה. וכן אמרו במסכת תענית (ז): אין הגשמים נעצרים אלא בעון גול. וכן אמרו בגמרא מסכת סנהדרין (קח). על דור המבול, שעברו על הכל ולא נחנעו עליהם גור דינים עד שפשטו ידיהם בגול. לכן כשממנים שליח צבור, כדאי לשאול אותו: האם יש לך איזו בעיה ממונית עם מישהו? שלא יחשוב שהוא יכול לפסוק לעצמו, שהרי כבר בזמן הגמרא אמרו (במסכת שבת קטז). שאין אדם רואה חובה לעצמו, כל שכן בזמננו. לכן צריך לבוא לחכם ולומר לו עשיתי כך וכך, והחכם ישמע את שני הצדדים¹⁰, "שמוע בין אחיכם ושפטתם צדק", ואז יפסוק להם את הדין.

דין לעצמו

יב. יש שאלה ביביע אומר ח"ו (הח"ו"מ סימן א) אם עביד איניש דינא לנפשיה, האם אדם ראוי לעשות דין לעצמו, זו מחלוקת במסכת בבא קמא (כו, ב); כגון שחבירו בא ביד תקיפה וגול ממנו איזה דבר, אבל שכח אצלו חפץ אחד, והוא רוצה להשאיר אצלו את החפץ וזה יהיה הפרעון של הגול. במקום שיש הפסד אם יתבע בבית דין, לכל הדעות עביד איניש דינא לנפשיה, אבל כשאין הפסד נחלקו בזה רב נחמן ורב יהודה, הרי"ף והרמב"ם (פ"ב מהל' סנהדרין ה"ב) ועוד ראשונים פסקו כרב נחמן, שאדם עושה דין לעצמו, ואינו צריך לטרוח ולבוא לבית הדין. והרא"ש מחלק בזה בין גול שמוטר לעשות דין לעצמו, לבין חוב שאינו ראוי לקחת דבר כנגד חובו בלי רשות של בית דין. וכן פסק מרן השלחן ערוך בחושן משפט (סימן ד סעיף א), שאדם ראוי לעשות דין לעצמו אפילו בדבר שאין בו הפסד. וכך פסק מרן זצ"ל ביביע אומר.

הלכה כהפשת נגד הזוהר

יג. הקצות החושן (סימן ד סק"א) - כולם יודעים מי היה הקצות החושן בשיבות זה נחשב לשיא העיון - מעיר על פסק מרן, שלפי דברי הזוהר הקדוש (פרשת במדבר דק"ט ע"א, ובוזוהר חדש פרשת בראשית ד"ח סע"ב) צריך להחמיר בזה, הגאון רבי מאיר וואעקנין בשו"ת ויאמר מאיר (סימן ד) - ספר קטן אבל רב האיכות - עונה לו, שכאשר יש מחלוקת בין הפשט לקבלה, אנחנו פוסקים על פי הפשט. במקום שלא מפורש בש"ס נגד הזוהר עושים כמו הזוהר הקדוש, שהרי אלו דברי התנא רבי שמעון בר יוחאי, אבל כאן שיש לנו גמרא מפורשת שאדם ראוי לעשות דין לעצמו, לא פוסקים כמו הזוהר. וכמו שכתבו הרא"ם בתשובה (סי"א), והרדב"ז (ח"א סי' לו, פ), והרב שלמי צבור (דף נג ע"א). וכן כתב החתם סופר (האו"ח סי' נא), שלא זהו ידו מתחת ידי רבותיו ההפלאה ורבי נתן אדלר, ומעולם לא ראה שהורו לצבור על פי הקבלה, אלא רק על פי הפשט, כי לא כל מוחא סביל דא.

⁹ בזמנו יצר הרע מאוד קשה, וגם כשאדם שולח את בנו לשיבות צריך להתפלל שישמרו מכל יצר הרע, אני מכיר כמה חכמים גדולים שעשו את כל ההשתדלות בחינוך הבנים, ולצערנו בניהם יצאו לתרבות רעה.

¹⁰ כמה פעמים אנשים באים אלי אחרי התפלה, ומתחילים לדבר אתי על איזה תיק שאני צריך לדון בו, אני מפסיק אותם מיד ולא רוצה לשמוע. לפעמים אפילו חכמים טובים בזה, אסור לשמוע צד אחד, כפי שמבואר בחושן משפט (סימן ז' סעיף ה).
דין זה דוקא בדיני ממונות, אבל אם ביה חכמים לא צריך לדון בפניו, יש אחד שצויע על מה שדנו אותו שלא בפניו, אבל אסור ללמוד שלחן ערוך לבד, תראה בפתחי תשובה (סימן ב סעיף א) שלפעמים מותר לדון שלא בפניו. היה חכם אחד לפני ארבעים שנה שהעידה החרדית פסקו נגדו, בא לרב וייס וצעק עליו: איך אתה דן שלא בפני בעל דין. קם הרב וייס ואמר לו: גברא אלמא מותר לדון שלא בפניו! אני אלמא! כן, אם אתה צויע עלי, זו הראיה שאתה אלמא...

אלו מקרים חריגים, באופן כללי צריכים להזהר לשמוע שני צדדים, היו אצלי תלונות ממבקר המדינה על דיינים ששמעו צד אחד, צריך להקים להם בית דין משמעתי, הדין הסביר את עצמו: בא אלי אחד לנשיבתי והיה צויע ומדבר, מה אעשה, אתתם את האנשים! לכן זכיתי אותו, מה יעשה, הוא אנוס. אבל בדרך כלל צריך להזהר.

אלכסנדריא של מצרים

יד. יש להביא ראייה לנידונו מהגמרא בסוכה (נא, ב); באלכסנדריא של מצרים היו מתפללים שישים ריבוא על שישים ריבוא כפלים כיצואי מצרים, יותר מההלוייה של מרן, איפה ראינו חזן שיכול להשמיע את קולו לכל כך הרבה אנשים, אפילו חבושה לא יכול... אז לא היה רמקול, מה היה עושים? החזן היה על הבימה והיו שם שבעים ואחת קתדראות, וכשהגיע לסיום הברכה אחד היה מניף בסודר, והרואה אותו מניף גם את הסודר שבידו, וכן על זו הדרך שבעים ואחד אנשים היו מרימים סודרין, וכך כולם ראו והבינו שיש לענות אמן. כולם עקבו אחר סדר הברכות, וידעו על איזו ברכה הם עונים. וכי אפשר לצמצם שכולם יענו תוך כדי דיבור? ודאי שזה לקח כמה שניות, ואף על פי כן ענו אמן. מוכח מכאן שאם עונה מיד כשנודע לו שביקר, אין בזה חשש אמן יתומה.

הפסק טינופת

טו. אדם ששומע הלוייה ל"ע בשידור ישיר, עונה אמן. ואע"פ שיש באמצע הפסק של טינופת, ומרן בשלחן ערוך (סימן נה סעיף ב) פסק שאם יש הפסק טינופת¹¹ בין המברך לעונה, אין לענות אמן, כתב הגאון מוילנא (במעשה רב סימן מז) שרק בטינופת מגולה יש איסור, אבל כשהטינופת מכוסה, כגון ביוב שהוא 'עמוק עמוק מי ימצאנו', אין בכך איסור. הלוינים הם בשמיים ורחוקים מאוד מטינוף, וגם פעם שהשידור היה על ידי חוטי טלפון, הם היו מונחים גבוה הרבה מעל עשרה טפחים, כל שכן היום שהלוינים גבוה מעל גבוה. להלכה ולמעשה אדם יכול להצטרף לסליחות של הלויין.

חצות של כל מקום ומקום

טז. שאלו את מרן זצ"ל מארגנטינה, יש הפרש של שבע שעות בערך בין ארגנטינה לארץ, ורצו להצטרף לסליחות של מרן המשודרות בלוויין, כשכאן היו אומרים סליחות שם הלילה רק התחיל, והלא אסור לומר סליחות בתחילת הלילה, אמנם הגאון רבי משה פיינשטיין (האו"ח סימן קח) היקל במקום צורך, אבל מרן זצ"ל ביחווה דעת (ח"א סימן מז) העיר עליו, שנעלם ממנו תשובת הרמ"ז (סימן ל) - רבי משה זכות לפני כשלוש מאות וחמישים שנה - שהוא כמקצץ בנטיעות ח"ו. הרב פיינשטיין היה ליטאי ולא היה בקיא בקבלה, אבל זה דבר חמור. בתחילת הלילה הדינים שולטים בעולם, ולמי יש ביטחון עצמי מופרז להתגרות בהם על ידי אמירת סליחות. מתחילה מרן אמר להם: אל תצטרפו איתנו, רבי יהודה אסאד (האו"ח סימן ח) - לפני כמאתים שנה - כתב שבכל מקום יאמרו לפי החצות של אותו מקום, וכמה אחרונים הסכימו איתו. ואולם בספר מחשבות בעצה (בקונטרס פרפראות לחכמה סימן ה, דע"ט ע"ב) - היה לפני כמאה עשרים שנה בברדיצ'וב - כתב, שהעת רצון היא לפי זמן חצות של ארץ ישראל, ובכל העולם יאמרו סליחות בזמן זה. אבל לא הסכימו איתו, ולכן לכתחילה מחמירים ובכל מקום אומרים סליחות לפי החצות שלהם, אבל שם בארגנטינה היתה שאלה של קירוב, היו שם צעירים שדמום תוסס, הם מלאים תאוות העולם הזה, 'בחורים מנגינתם', וכעת רואים את מרן יושב על כסא מלכותו, איך אומר את הסליחות, וזה יכל להשפיע עליהם, לכן אמר להם הרב לבסוף שיצטרפו לסליחות שלנו, ואין לחשוש, כי על פי הפשט אין בעיה לומר סליחות בתחילת הלילה, בצירוף הדעה שהולכים לפי חצות של הארץ, ובצורך כזה של קירוב יש להקל, ברוב עם הדרת מלך. שם לא צריכים חזן אחר, למה יותרו על חבושה... אבל כשאין צורך כזה, שלא יצטרפו איתנו, אלא יאמרו סליחות בזמן חצות שלהם, או שיאמרו באשמורת הבוקר.

אשמורת הבוקר

יז. הזמן הנכון ביותר לאמירת סליחות, הוא באשמורת הבוקר לפני עמוד השחר, בשנים האחרונות בגלל שיש חשמן ואנשים הולכים לישון מאוחר, חידשו את המנהג לקיים סליחות בחצות. במסכת עבודה זרה (ג): מובא שהקב"ה שט בשמונה עשרה אלף עולמות, ולקראת סוף הלילה באשמורה האחרונה, שט כאן בעולם הזה, ולכן הוא הזמן הטוב ביותר לאמירת הסליחות.

¹¹ אסור להתפלל אם יש לידו טינוף. אדם מתפלל בבית שלו, והבן שלו הביא לידו סיר ולכלך, אפילו אם אין ריח, אבל יש מי שרגלים או צואה, ואסור לו להמשיך להתפלל, אלא ידפוק על השלחן לרמוז לאשתו שתרחיק את הכלב. אם הילד לא זז משם, הוא עיראקי עקשן... אם שהה כדי לגמור כולה חזור לראש.

דברי חיזוק לקראת הימים הנוראים [מסר בבית הכנסת היזדים במוצאי שבת כי תצא תשע"ט]

עצה ליום הדין

ששומעים ברדיו... אה, כן? הרב הרים את העיניים וראה אותי עומד בצד, אמר לי: אתה לא הולך, אני הולך!... כל חייו זיכה את הרבים. וגם אותנו, בתור בחורים ואברכים צעירים, דרבן ללכת ולתת שיעורים. למרן היה אכפת מעם ישראל.

משפטים בל ידעום

לפני כשלושים ושבע שנים היה יועץ משפטי לממשלה שהיה עוין את הדת, אשכנזי מצפון תל אביב אנטי דת. רוצים לפתוח תלמוד תורה, כל עיר שאין בה תלמוד תורה אסור לגור שם (שבת קי"ט), רוצים להקים מקוה טהרה כדי לקרב את עם ישראל, רוצים לפתוח בתי כנסיות, והוא מנע אותם, המוציא כל מיני חוות דעת משונות מהראש שלו, "משפטים בל ידעום". מרן האבא זצ"ל היה בצער גדול, הספרדים בכל ארצות המזרח היו כולם שומרי תורה ויראי שמים, לצערנו הרב הגיעו לארץ והתרחקו, ומרן טרח להחזיר עטרה ליושנה, להחזיר אותם לצור מחצבתם, להקים פה תלמוד תורה, פה בית יעקב, פה מקוה טהרה, פה בית כנסת, וכל דבר שרוצה להקים אותו יועץ מפריע לו. והנה מיישהו בא למרן וסיפר לו שאותו יועץ משפטי לומד חברותא עם אחד מראשי ישיבת פונוביז' ע"ה, אני הייתי נוכח כשמרן התקשר לאותו ראש ישיבה באותו הרגע לא יכל לענות אבל חזר למרן אחר כמה דקות. מרן שאל אותו: זה נכון שאתה לומד חברותא עם היועץ המשפטי? נכון, אנחנו לומדים גמרא. תגיד לו, 'דחילק', מה הוא עושה לנו? כל דבר שבקדושה שאנחנו רוצים לעשות הוא מפריע, שיעזוב אותנו! אמר לו ראש הישיבה: כבוד הרב, יש לי הסכם איתו, אני לא מדבר איתו פוליטיקה, אנחנו רק לומדים. מרן לא אהב את התשובה הזאת, להקים תלמודי תורה, מקוואות, בתי כנסיות, שיעורי תורה - זה פוליטיקה?! ואז מרן שאל אותו: תגיד לי, כמה שנים אתם לומדים חברותא? למעלה מעשרים שנה. אמר לו מרן: אתם לומדים למעלה מעשרים שנה והוא נשאר עוין את הדת?! מי התיר לך ללמוד איתו? הוא תלמיד שאינו הגון (ראה מכות י' חולין קל"ג). תעזוב אותו! מרן אמר לו: שלום, כל טוב, וניתק. ראינו את המסירות של מרן לעם ישראל.

כל ישראל ערבים

לא נכון לומר: לא אכפת לי מהחילוניים שנמצאים בתל אביב ובהרצליה, שיעשו מה שרוצים! זה לא נכון, כל ישראל ערבים זה לזה, צריך להרבות תורה בעם ישראל, ורק התורה יכולה להחזיר אותם בתשובה, המאור שבה מחזירים למוטב. צריך ללמוד ממרן את האכפתיות לעם ישראל, כל אחד רוצה להחתימם בספר החיים, כולנו אומרים "זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים כתבנו בספר חיים", כל אחד יחשוב מה אני יכול לעשות למען הכלל, לארגן שיעורי תורה, להקים מקוה, כל אחד יעשה מה שיכול, להמשיך את דרכו של מרן.

חזון עובדיה

לפני חמישים שנה באלול תשכ"ט נפטר הרב כהנמן ראש ישיבת פונוביז', מרן זצ"ל היה אז רב ראשי לתל אביב ואני למדתי בישיבה ונסענו להלוויה, הוא הקים את עולם התורה אחרי השואה והייתה הלוויה גדולה מאוד. נגמרו ההספדים וההלוויה התחילה לצאת, עמדתי במקום גבוה וראיתי עשרות אלפי בני תורה, אמרתי למרן: אבא תראה, כולם כאן אשכנזים, איפה הספרדים שלנו? ספרדי נראה ספרדי... היו רק מעטים. מרן הרים את העיניים ואמר לי: נכון. תפס את ידי ואמר: תדע, גם לנו הספרדים יהיה ציבור כזה גדול של בני תורה! כך מרן ראה ברוח קדשו שהציבור הספרדי גדל, "חזון עובדיה אשר חזה", בן פורת יוסף. צריך להמשיך את הדרך של הרב ולזכות את הרבים. כל אחד יחשוב: איך אני יכול להרבות תורה בישראל. תזכו לשנים רבות נעימות וטובות.

כותב בספר כתיב הסבא מקלם (עמ' סא), אדם שרוצה לזכות בדין ולהכתב ולהחתם בספר החיים והשלום, העצה היעוצה לו שיהיה שייך לכלל, שיהיו רבים צריכים לו. אולי הוא עצמו עבר עברות ח"ו ואינו ראו לצאת זכאי בדין, אבל אם הוא מזכה את הרבים, מקים שיעורי תורה, מסייע להקים תלמודי תורה ובית יעקב, בזכות שהרבים צריכים אותו הוא יכתב ויחתם לחיים ולשלום.

מוקנים אתבונן

רבות! מוקנים אתבונן, צריך להסתכל על כל מהלך חייו של מרן האבא זצ"ל. כשמרן זצ"ל עוד לא היה 'רב ראשי' או 'רב תוספות'.. עוד לא היה רב עיר, ואפילו עוד לא היה דיין, היה נוסע מעיר לעיר למסור שיעורים בכל רחבי הארץ. כשהיינו - הבנים - ילדים קטנים בגיל תשע או עשר, מרן היה לוקח אותנו איתו, כדי לא להפריע בבית לאמא... וכך נוסעים ברכב פשוט 'סוסיתא' מעיר לעיר לזכות את הרבים, לפרדס כן, לנתינה, לאופקים, ועוד ועוד. מסר את נפשו במשך עשרות רבות בשנים.

בן ח"י לזיכוי הרבים

מרן זצ"ל סיפר לי פעם, שהוא התחיל למסור שיעורים בגיל שמונה עשרה! לפני למעלה משמונים שנה הוא היה שליח ציבור וקורא בתורה בבית כנסת שבקבר שמעון הצדיק, מרן היה קורא בתורה באיזה נעימות, באיזה יופי, הוא היה גדול הדור גם בנעימות, ולאחר קריאת התורה היה אומר גם דברי תורה. אחד הגבאים שם היה המקובל האלקי רבי יצחק כדורי זצ"ל, אז הוא נקרא "רבי יצחק כורן", כי הוא היה כורך ספרים, והוא שאל את מרן: מאיפה אתה? אני בחור מיישבת פורת יוסף. אמר לו: אני מחפש מגיד שיעור לבית כנסת אוהל רחל ברחוב דוד ילין, אתה יכול למסור את השיעור? מרן היה אז בחור בישיבה בגיל שמונה עשרה ואמר לו: אני צריך לבקש אישור מראש הישיבה. הוא הלך לראש הישיבה מורנו הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל, שהיה גדול הדור, ואמר לו: הציעו לי למסור שיעור בהלכה, האם אני ראוי, או שאני צעיר מידי? אמר לו ראש הישיבה: מה אתה שואל, כי לך נאה, כי לך יאה! חכם עזרא עטיה הכיר את מרן לפני ולפנים, וידע שהוא התחיל את הש"ס בגיל עשר וגמר בגיל חמש עשרה, גמרא רש"י ותוספות! ומאז במשך עשרות רבות בשנים מרן הקדיש את עצמו למען הכלל.

זיכוי הרבים של הלווין

תראה, בטלן שלא אוהב ללמוד, יזום לעצמו אירועים, או יביא יחצן שיוזם לו אירועים שידבר בהם, "משוט בארץ ומהתהלך בה" (איוב א, ז)... כתמיד לא מחפש אירועים, הוא יושב ולומד. אספר לכם, בשנים האחרונות סמוך לפטירתו של מרן זצ"ל, יום אחד הוא קורא לי: תשמע, בשבת אני לומד כל מיני ספרי שו"ת"ם, נודע ביהודה, רבי עקיבא איגר, רב פעלים, במוצאי שבת אני מחכה מתי השבת תצא על פי רבינו תם, ומיד אני רץ וכותב כל מה שחידשתי בשבת, אני כותב וכותב עד שמגיע הזמן ללכת לשיעור בבית כנסת היזדים. כבר קשה לי, לך אתה במקומי למסור את השיעור, אני רוצה לכתוב! אמרתי לו: הציבור רוצים לשמוע אותך, זה מחיה אותם לכל השבוע! אמר: אמרתי לך משהו, אל תתווכח. אני יכול להתווכח עם מרן... אם אמסור שיעור במקומו יאמרו: הגענו לשמוע את אביך, "עוד מעט וסקלוני"... מה עשיתי? הזמנתי את המארגן של הלווין שיבוא ויספר למרן על הערך של הלווין, אולי הרב לא יודע. הוא בא וסיפר למרן: יש בטהרן שבאירן עשרים וחמשה בתי כנסיות ששומעים את השיעור, מלבד הבתים הפרטיים. חומייני מרשה להם? כן... בג'רבה כל שבוע מאות אנשים מתכנסים ושומעים את השיעור, בארץ יש מאות תחנות לווין, חוץ ממה

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכנ"ס היזדים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 23:00, שיעורו של הרשל"צ בשעה 23:30, [בשעה 24:30 התקיים סליחות]. וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" 5293* שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

דבורה בת אוסנת

לזיווג הגון בקרוב

לכל המעוניין להתברך מפי קודשו של מוריצי ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמות יקירכם חייגו: 5290*

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של 'כאן מורשת' 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm ובקול חי 92.8fm, 93.00fm

העלון להצלחתם של: הצלחה וכל הישועות, ברכה בת חגי - הצלחה בכל, משפחת חמו - הצלחה בכל, ברכה בת מרים - בריאות איתנה, פרנסה טובה וכל הישועות, גבריאל בן חנה - הצלחה בכל ובריאות איתנה, הינה רחל בת הנריאטה - בריאות איתנה, פרנסה בשפע והצלחה בכל, טל אריה בן רינה - הצלחה בכל, מוריה בת מרים - כל הישועות, נתנאלה בת צפורה - כל הישועות.

פרשת כי תבא

וצפחת השמן של האשה הצרפית, כמו שנאמר (מלכים א' יז-טז) "כה אמר ה' אלוקי ישראל כד הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר עד יום תת ה' גשם על פני האדמה. ותלך ותעשה כדבר אליהו ותאכל היא והוא וביתה ימים. כד הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר כדבר ה' אשר דיבר ביד אליהו", ואיך נהנה ממעשה נסים?

ותירץ: יש שני סוגי נסים, יש נס שנראה בחוש הראות, ויש נס שאינו ניכר בחוש. הנס שנעשה לרבי אלעזר איש ברתותא ניכר לעין, שהכניס לאסם קילו אחד ומצא אלף, ובנס גלוי כזה אין נהנים ממעשה נסים. אבל יש נס שאינו נראה בחוש, שאוצר התבואה נשאר תמיד באותו מצב, אלא שכמה שלוקחים ממנו הוא לא נחסר. נס כזה שאינו ניכר לעין מותר להנות ממנו. וזה מה שהיה אצל אליהו הנביא, היו לוקחים קמח ושמן מהכלי ולא נחסר ממנו כלום, אבל לא נוסף בו יותר ממה שהיה קודם, ונס כזה מותר להנות ממנו.

ובזה פירש את הפסוק: "יצו ה' אתך את הברכה באסמין" - התבואה שבאסם תתברך למעלה מגדר הטבע. ואם תאמר, מה תועיל לנו הברכה, הלא אין נהנין ממעשה נסים? על זה אמרה התורה "ובכל משלח ידך" - לא יהיה זה נס גלוי כמו שהיה עם רבי אלעזר איש ברתותא, אלא בכל פעם שתשלח את ידך לקחת מן התבואה לא יחסר ממנה דבר, ונס כזה אינו גלוי וניכר בחוש ומותר להנות ממנו. להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 054-8463097 דוד

"ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך" (כח ו).

לכאורה קשה, הרי קודם האדם יוצא מן העיר ורק אחר כך הוא בא אליה בחזרה, וא"כ היה צריך לומר "ברוך אתה בצאתך" ואחר כך "ברוך אתה בבואך", וכמו שכתוב (תהלים קכא ח) "ה' ישמור צאתך ובואך"?

לכן דרשו חז"ל (ב"מ קז.): "ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך", שתהא יציאתך מן העולם כביאתך לעולם, מה ביאתך לעולם בלא חטא, אף יציאתך מן העולם בלא חטא.

קודם האדם בא לעולם, ואחרי אריכות ימים ושנים הוא יוצא ממנו, ועל זה נאמר "ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך", כשם שבאת לעולם טהור ונקי ללא חטא, כך תשאר כל ימי חייך, שתהיה יציאתך מן העולם בלא חטא. ואם אכן כך יהיה תוכל להיות שמח בצאתך מן העולם, כדרך מה שאומרים בתפילה "שמחים בצאתם ששים בבואם" - מי יכול לשמוח בצאתו מן העולם, מי שהוא בגדר "ששים בבואם", שנשאר בלא חטא כפי שהיה בשעת ביאתו לעולם.

"יצו ה' אתך את הברכה באסמין ובכל משלח ידך" (כח ח).

פירוש נפלא פירש רבינו הבן איש חי (בא"ח דרשות) על פסוק זה. הגמרא במסכת תענית (כד.) מספרת על רבי אלעזר איש ברתותא שכל פעם שהיו רואים אותו גבאי הצדקה היו בורחים ממנו, כי כל מה שהיה לו בכיס היה נותן לצדקה. פעם יצא לשוק לקנות דנוניא לבתו, ראו אותו גבאי הצדקה וברחו ממנו. ראה אותם הוא ורץ אחריהם, אמר להם: אני משיב אתם שיאמרו לו באיזה מצוה הם עוסקים. אמר לו: ביתוס ויתומה שצריך להשיא אותם. אמר להם: הם קודמים לבתי. לקח את כל החסכונות שלו ונתן להם לצורך היתומים, והשאיר לעצמו רק זוז אחד, קנה בו מעט חטים, הכניסם לאסם והלך לישבה. כשבאה אשתו הבייתה שאלה את בתה: מה הביא אביך מן השוק? אמרה לה: איני יודעת, את כל מה שהביא הכניס לאסם התבואה. הלכה לאסם לראות מה קנה בעלה לנדוניא, והנה היא רואה חטים יוצאים מפתח המנעול. כל האדם התמלא חטים, עד שלא הצליחה לפתוח את הדלת מרוב חטים. הלכה בתו לבית המדרש לספר לו על הנס הגדול, אמרה לו: בא וראה מה עשה לך אוהבך הקב"ה. אמר לה: העבודה, הרי הן הקדש עליך, ואין לך בהן אלא כאחד מעניי ישראל.

ומדוע לא רצה להנות מחטים אלו? אומר רש"י: משום דמעשה נסים הוא, ואסור לאדם להנות ממעשה נסים, כיון שהנהנה ממעשה נסים מנכים לו מזכויותיו. והקשה הבן איש חי: הרי אליהו הנביא נהנה ממעשה נסים כשאכל מנד הקמח

המקובל האלקי
רבי יהודה פתיה זיע"א
ידוע מעלת פדיון הנפש
שבמחאה להסיר מבני אדם חולי, צרה ויטין, וטוב וראוי לעשות פדיון נפש

מתוך דברי קודשו של
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
בעניין חשיבות פדיון נפש

"והיא סגולה בדוקה ומנוסה
לרפואת החולים"

רבי אגודת "בית מרח" עורכים פדיון נפש לכל שם ושם.
להעברת שמות שלכם ובני משפחתכם **חייגו *5290**

כתב ע"י הרב"ג רבי משה והב שליט"א
רב מחלצות ישראל - ישראל ומנצל מחלצות הכשרות והטובות נהרות

בעקבות רבותינו הדליקו נר
התורה והשבת והחיים והצדקה

רבי אליהו לופיאן זצוק"ל

יום חמישי י"ט באלול יחול יום פטירתו של המשגיח רבי אליהו לופיאן זצוק"ל רבינו נולד בשנת ה'תרל"ו (1876 למנינים) בעיר גרייבא באביו רבי יעקב ז"ל בהיותו בגיל עשר שנים הגרו הוריו אחיו ואחיותיו לאמריקה, אך הוא סירב לעבור עם משפחתו לאמריקה ונשאר הוא לבדו בלומז'ה.

וחי את חייו בילדותו מתוך דוחק ועוני ואף התבטא פעם "כי בהיותו ילד מסר נפשו על התורה בהיותו בחור נסע לקלם ללמוד תורה מפי גדול המוסר רבינו שמחה זיסל (מקלם) זצוק"ל בשנת תרנ"ח רבינו נשא לאישה את הרבנית מרת שרה לאה ע"ה בתו של הצדיק רבי יצחק דוד רוטמן זצ"ל בשנת תש"י (1950 למנינים) עלה לארץ ישראל והתגורר בירושלים בשנת תשי"א והוא בן 75 שנים מונה למנהלה הרוחני של ישיבת "כנסת חזקיהו וזה לאחר ברכתו של החזו"א אשר ברכו בברכת "עוד יובונו בשיבה" בדלת ישיבת כפר חסידים היה מודבק פתק מתאריך ה' טבת תשכ"ה וזה הנוסח: "מבקש אני מהעולם ומבני הישיבה שלא יעמדו שאני נכנס לבית המדרש, ויש לי הרבה עוגמת נפש מזה, דוד המלך ע"ה אמר: "כי פשעי אני אדע" וקשה מה הלשון הזה של "אני"? אלא יש לומר שהחטאים של אדם רק הוא יודע אותם ואני את חטאי מכיר אך מה שאני נותן לכם ברכות זה רק משום אל תהיה ברכת הדיוט קלה בעיניך יש לציין שמכתב זה שרבינו כתב היה הוא בן 81 שנים בשורות קצרות אלו נביא בקצרה מהנהגותיו אשר קיבל מרבו רבי שמחה

זיסל זצוק"ל (הסבא מקלם) כידוע עיקר שיטת קלם היתה להיהרר בכבודו של כל אדם ובעזרה לזולת ושליטה עצמית של השכל מול הרגש, אחד מהנהגותיו היה שלא לסובב את ראשו ללא סיבה וכאשר ראה תלמיד שמחכה לאוטובוס ומפנה את ראשו כדי להסתכל אם הגיע האוטובוס היה אומר "שבקלם היו מייסרים על הפקרות שכזאת" כמו כן הנהיג בשיבה שכל בחור שסיים ליטול ידיו ימלא את הנטלה לבא אחריו, בהקדמה לספר "לב אליהו" מסופר שרבינו עשה תשובת "הקנה" שזה נמשך כ-6 שנים ברציפות ושנה שלימה לא דיבר כלל מתחילתה ועד סופה והיה מונח על הסטנדר שלו פיתקא ועליה היה כתוב סליחה היום אינני מדבר, כ"כ היה מתענה כל שני וחמישי ורק שהגיע לגיל זקנה מופלגת התחיל להתענות רק פעם בשבוע ואח"כ התענה רק חצי יום ופעם שאחד מגדולי אותו דור הוכיח אותו על זה שהוא עושה סיגופים, רבינו לא ענה לו אבל כשיצא ממנו אותו גדול אמר רבינו בזה"ל כל אחד יודע את הטבעים שלו, ועל דוד המלך ע"ה אמרו חז"ל שהרגו ליצה"ר בתעניות! פעם התבטא אני חושב שתיקנתי את המידה של "קפדנות" אך אינו כן כי הסיבה שאין אני בא לידי קפיאדות היות וכל אחד מכבד אותי אבל אילו באתי ידי ניסיון אפשר שמידת הקפיאדות היתה מתעוררת אצלי שוב, עוד סיפר רבינו שרגיל היה מימי נעוריו ללמוד בסדר שלישי כששעות רצופות בעמידה וסדר לימודו היה רצוף מיום חמישי בבוקר וכן כל ליל שישי עד יום שישי סמוך לשבת ללא הפסקה. רבינו נפטר בתאריך י"ט אלול (1970) ונטמן בהר הזיתים והוא בן 94 שנים.

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בסיני הקדומה פרוצו קול חי בתוכניתו של הרב בן לורי
כל יום חי בשעת 13:30

אבל להלכה נראה לומר שלא חשיב לגרמא ובדאי שיהיה חייב לשלם וכמו שיש מקרה דומה לזה בבא קמא דף כז.

פרק המניח שהגמ' שם אומרת המניח את הכר ברה"ר ובא אחר ונתקל בה ונשברה פטור ואם הוזק בה בעל החבית חייב בנזקו וכתבו שם המפרשים שלא חשיב לגרמא בניזקין משום שעצם זה שהחבית נמצאת ברה"ר היא גופו נזק ולכן ה"ה לנדון דידן שעצם זה שבעה"ב יש ברשותו מסמרו וכדומה שיכול להזיק לאחרים חשיב לנזק ולא גרמא.

ולכן להלכה: ודאי שחייב לשלם בעל הסופר כל הנזק שנעשה ואפי' שלכאורה לא הזיק ממש בידים.

שאלה - אדם שעשה קניות בסופר ובאחד מן המדפים היה חתיכת ברזל כמו מסמר וכדומה ונתפס בבגדו של אותו אדם ונקרע בגדו האם בעל הסופר יהיה חייב לשלם לאותו אדם על הנזק

תשובה: לכאורה היה נראה לומר שיהיה בעל הסופר פטור מלשלם שהרי חשיב לגרמא וכמו שהגמ' בבבא קמא דף נה: אמר רבי יהושע ארבעה דברים העושה אותן פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים ואלו הן הפרוץ גדר בפני בהמת חברו והכופף קמתו של חברו בפני הדליקה והשוכר עדי שקר להעיד והיודע עדות על חברו ואינו מעיד ע"כ. ופירש רש"י שחשיב לגרמא בניזקין שפטור מדיני אדם ולפ"ז ה"ה לנדון דידן שיהיה פטור שהרי לא הזיק ממש בידיו אלא רק גרם הזיק

אקטואליה בהלכה

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב במסודר הליכות אבות מרדכי

ולאחר זמן נזכר שלא בירך ברכה אחרונה יכול לברך אם עדיין מרגיש שבע מאותה אכילה, ואם אכל רק כזית ופחות מכדי שביעה יכול לברך אם לא עבר 72 דקות מסוף אכילתו ואם עבר 72 דקות מסוף אכילתו אין לו לברך.

שאלה: האם מותר לברך ברכת המזון בעת שהכלי שנטל לתוכו מים אחרונים מונח על גבי השולחן?

תשובה: הנה לכאורה לפי מה שכתב מרן השו"ע (סימן קפ"א סעיף ב') אין נוטלים מים אחרונים על גבי הקרקע אלא בכלי מפני רוח רעה ששורה עליהם היה צריך להסיר את הכלי של מים אחרונים מעל השולחן, אמנם ביביע אומר (חלק ג' סימן א' אות ב'. וכן בחלק ה' סימן ב') כתב שלדינא מותר לברך כנגד מים אחרונים ואין לדמות רוח רעה ששורה במים אחרונים לרוח רעה ששורה על מים של נטילת ידיים של שחרית שהחמירו האחרונים שלא לברך כנגדם, אלא שטוב להחמיר להסיר את המים אחרונים מעל גבי השולחן כמו שכתב הגאון מהר"ח פלאגי בספרו כף החיים (סימן כ"ב אות ג') שטוב להסיר מעל פני השולחן את הקערה שיש בה מים אחרונים וכן כתב בכף החיים סופר (סימן קפ"א ס"ח ח') ובספר אורחות רבינו (חלק א' עמוד פ"ג) שהעיד על רבינו הסטייפלר שבסעודת שבע ברכות של נכדתו היו מים אחרונים מונחים על שולחנו בתוך צלוחית וכיסה רבינו אותם במפית לפני ברכת המזון, ולכן להלכה מעיקר הדין מותר שישאירו מים אחרונים על השולחן בזמן ברכת המזון והמחמיר תבוא עליו ברכה.

שאלה: האם קטן מצטרף לזימון בשלושה או עשרה, ומה דין נשים בזימון? והאם הם יכולות לזמן לעצמן?

תשובה: כתב מרן השו"ע (סימן קצ"ט סעיף י') קטן שהגיע לעונת הפעוטות ויודע למי מברכים מזמנים עליו ומצטרף בין לזימון של שלושה ובין לזימון של עשרה עכ"ל. יוצא שקטן שיודע מעצמו למי מברכים יכולים לצרפו לזימון, אבל קטן פחות מגיל שבע שלמדו אותו למי מברכים ואפילו הוא חריף בשכלו אין מצרפים אותו לזימון.

מכל מקום גם קטן שיכולים לצרפו לזימון אין לצרף אלא קטן אחד ולא יותר, והאשכנזים נוהגים להחמיר בזה ולא מצרפים קטנים כלל, ובדין הנשים נתבאר במרן (שם סעיף ו') שאין מזמנים על הנשים כגון: שנים שאכלו לחם ורצו לצרף אישה לזימון אין הרשות בידם, אבל יכולים הם לזמן לעצמם בין נשים בין קטנים שכן אמרו נשים מזמנות לעצמם אם רצו אבל כשאכלו עם האנשים חייבות בזימון ויוצאות בזימון שלנו.

שאלה: איש או אשה שיתעכבו מלברך ברכת המזון, עד מתי חייבים הם לברך ברכת המזון?

תשובה: הגמ' בברכות (נא) אומרת עד מתי יכול לברך עד שיתעכל המזון שבמעיו, וכמה שיעורו כל זמן שאינו רעב מחמת אותה אכילה, וכן כתב מרן השו"ע (סימן קפ"ד סעיף ה') והוסף וכן הדין לענין אכילת פירות ושתיית יין, אם כן אדם שאכל

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

הרימון

רימון

בעלת השפעה מרשימה על ירידה בשכיחות מחלות. **לשמירה על הפה והחניכיים:** לרימון סגולות המסייעות לשמירה על בריאות הפה והחניכיים.

במחקר שנערך בארצות הברית נמצא כי אחרי ארבעה שבועות של שימוש יומי קבוע במי שטיפת פה המכילים רימונים, נרשמה ירידה משמעותית במספר המזהמים בפה ובכמות הפרוטאין שגורם להיווצרות מחלות חניכיים. זאת הודות לפעילות של החומרים נוגדי החימצון שברימון המעכבים היצמדותם של זנים שונים של חיידקי הפה.

גם לגרון כואב: הרימון עשיר מאד בוויטמין C ובחומצת שומן בעלת יכולת אנטי חיידקית חזקה. לכן, גרגור של מיצוי רימונים יכול לעזור לכאבי גרון.

ממלא את מאגרי הברזל: במיץ הרימון נמצא ריכוז גבוה במיוחד של ברזל שנספג בקלות ומומלץ לנשים בהיריון או אחרי לידה, ולמי שסובל מאנמיה.

טוב לבטן: קליפת הרימון מסייעת בקטילת תולעים, אמבות וטפילים אחרים במערכת העיכול. קליפת הרימון אפילו נמצאה כיעילה לטיפול בטחורים (בחיטה).

רימון הוא פרי קל ונוח לעבודה ולאחסון. ערכיו התזונתיים הגבוהים וגידולו הקל והנוח יחסית גורמים בשנים האחרונות להפיכתו לפרי שכיח במטבחי גורמה ובמטבחי הבית.

מיץ רימון יכול להגן על החניכיים שלכם, גרגירי רימון יגנו על הלב שלכם, קליפת הרימון מרפאת פצעים וצריכה קבועה של הפרי האדום תשאיר אתכם בריאים וחזקים. הכירו את תרופת הפלא של הטבע

את העובדה שרימון טוב לבריאות גילו כבר מזמן. הרמב"ם כתב שניתן להשתמש בקליפת הרימון לעצירת דימום מפצעים ובמיץ שלו לעצירת שלשולים, ואחריו כמעט כל סתתא המליצה לנכדיה לאכול רימון כדי להתחזק.

רימון הוא סוג של תרופת פלא, שכן לכל חלק שלו יש סגולות תרפויטיות: לקליפה, לגרגירים ולמיץ עצמו.

טוב ללב: הרימון מזכיר בגרגיריו תאי דם אדומים ובצורתו את הלב, ואכן יש לו פעילות מיטבית על כלי הדם ועם הלב.

שתייה יומית של מיץ רימונים משפרת משמעותית את מצבם של אנשים שסובלים מטרשת עורקים ומחזקת את פעולת הלב. במחקר שנעשה בקרב 20 חולים עם לחץ דם גבוה ששתו כוס אחת של מיץ רימונים ביום למשך שבועיים, אובחנה ירידה של 6% בלחץ הדם, שלוותה גם בירידה של כ-40% בפעילות האנזים ACE שמעלה את לחץ הדם. החוקרים הסיקו כי למיץ רימונים טבעי יש פעילות מעכבת ACE, בדומה לתרופות נפוצות. הורדת פעילות ACE לכשעצמה היא

לחיות עם האמונה

הרב הנאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשויות "בית מרן" ומחבר סדרת הספרים "ני לדגלי ועוד..."

אל תניח לרגע את מקומך

בשמחת תורה רבי 'דברי חיים' מצאנו רקד עם חסידיו, ולפתע נשמט ספר תורה מידי אחד הרוקדים ונפל ארצה...
פני כל החסידים נפלו והיום טוב נהפך להם לאבל. אבל הרבי התעשת ומיד הורה לחסידים להמשיך לרקוד, ולא לתת ליצר הרע להשבית את השמחה. "ומה יהיה עם ספר התורה?", שאלו, והרבי הבטיח: "אנחנו כבר נפייסו". הם המשיכו לרקוד, ולאחר מכן הרבי גזר תענית על כל מי שנכח בשעת נפילת ספר התורה, כמובא בהלכה, ובכך תם העניין. למדנו מכאן, שאפשר לומר ליצר הרע: "המתן לאחר החג ונטפל בעבירה שעשית... כעת זהו זמן שמחה...". הבעל-שם טוב אומר שהיצר הרע לא מעוניין בעבירה, כמו שהוא רוצה להשבית את השמחה ואת רצונו להתקדש, וכך ירוויח הרבה יותר. אפשר לעשות תשובה על כל עבירה, ואם זו תשובה מאהבה, אדרבה זה נהפך לזכות. הרווח העיקרי של היצר הרע הוא השבתת השמחה והרצון שבאה לאחר העבירה.
בחור אחד סיפר לי: "במשך שבועיים לא הנחתי תפילין". תמתי: "איך זה קרה?!". והוא סיפר: "בוקר אחד קמתי לאחר זמן תפילה. חשבת: תפילה הפסדתי, עוד מעט אני תפילין. מרוב ייאוש שכחתי להניחן. אותו יום כל-כך שבר אותי, עד שבמשך שבועיים ניטל ממני הרצון להמשיך, ואפילו לא הנחתי תפילין!...".
זה מה שיצר הרע עושה לאדם. הוא גונב לו משהו כדי להחליש את דעתו, ואז ימשיך לגנוב, עד שירוקן ממנו הכל.

אסור לתת ליצר הרע את פרס הייאוש. עלינו לזכור כי כאשר, חלילה, האדם מיואש, יש לו את התורה הקדושה שמדריכה אותו, שגם כשאתה במצב של שיברון, זכור שאתה ממשיך לעבוד את הקב"ה. אל תמציא תורה חדשה ותחליט: אני כרגע שבור מעבודת השם, וכאשר יעלה בדעתי לחזור בתשובה, אחזור...
התורה מלמדת, שאם חלילה יצר הרע חטף לך מצווה או גרם לך לעבור עבירה, אל תניח לרגע את מקומך! חזור מיד לציית למצוות התורה! ראשית, תדאג להיות בשמחה, ורק כך תחזור למעמדך הקודם ותתקדם הלאה. אבל אם תמציא תורה חדשה, חלילה, אתה עלול להגיע לאל-חזור.
מסופר על הבעל-שם-טוב, שראה צפרדע ענקית ובה מגולגלת נשמה של תלמיד חכם שפרש ועבר על התורה כולה. שאל הבעש"ט לאותה נשמה מדוע התגלגלה דווקא בצפרדע החיה במים? והצפרדע השיבה, כיוון שתחילת קלקולה היה מזלזול בנטילת ידיים, וכשנפלה בעבירה זו התייאשה ועברה מעבירה לעבירה, עד שפרשה מכל התורה. זהו יסוד גדול, שנצרך במיוחד בימינו, כאשר הנפילות כה מצויות. אם האדם יתמקד בנפילותיו, ממילא ישכח את הצלחותיו, את הסייעתא דשמיא' הרבה שעדיין יש לו, ואז הוא עלול חלילה להתרסק.
הקב"ה רוצה שתמיד נחזור אליו, שנאמין שיש תיקון ותשובה, שנהיה תמיד במצב של שמחה ועידוד, ורק כך נתייצב על מקומו ונוסיף רק אור בחיינו.
ניתן לשמוע כל יום 5 דקות של אמונה יומית *5293* שלוחה 3

אתגרים בחינוך

הרב אברהם ברזילאי שליט"א
י"ד מרכז אתגרים בחינוך ופנימי תכנית קידוח שקופים בדרו"ק קול חי"

ושמחת בכל הטוב

"א-מ-א", נשמע קולה של רותי פולט זעקה מחדר הילדים. אמא, שהיתה עסוקה אותה שעה במיון הכביסות קפצה בבהלה ורצה למקור הרעש תוך שרותי משתנקת בכבי ענ. "מה קרה רותי?" "נתקעה לי הרגל בשפיץ של הארון, אוי יורד לי דם..." אמא הרימה את רותי הקטנה במהירות ורצה איתה לחדר האמבטיה, שם שטפה לה את הרגל, פיזרה אבקת חיסוי וחבשה בתחבושת ששלפה מארון עזרה ראשונה. "אוי מסכנה שלי" אמרה אמא תוך שהיא מלטפת את ראשה ומנסה להרגיעה מהבהלה שאחזה בה, אך רותי מיאנה להירגע. "הנה, יש לי משהו טוב בשבילך, הנה איגלו קר" בכייה של רותי נרגע מעט אך עיניה המשיכו לדמוע ופניה מכורכמות היו. "מה, עדיין כואב לך?..." "הנהנה בראשה לחיוב. "איי, תראי מה יש לי ביד?..." ה-פ-ת-ע-ה" אמא שלפה סוכריית גומי טעימה שנשארה מממתקי השבת החולפת. עיניה של רותי אורו אך היא מיד עטתה שוב את מבטה העגום... "למה את עדיין עצובה?" שאלה אמא. "אולי את רוצה שנצא לגינה להתגלש במגלשות?..." רותי הנהנה בראשה במרץ אך מבטה העצוב לא נראה מעודד יותר- פשוט לא התשלם לה להיות מרוצה. אם תהיה מרוצה - ייפסק השפע חלילה... כך גדלה רותי באופן שבו כל פעם שהייתה מסכנה- הדרך היחידה בה נקטו הוריה להרגיעה הייתה דרך הפיצוי וההנעמה. כך גדלה רותי- גדלה והייתה לאישה. אישה ממורמרת ועצובה, אישה שאף פעם

לא מתפייסת ואף פעם לא מרוצה. אישה שהפנימה שכל שתהיה מסכנה וככל שתהיה עלובה- כך תזכה ליותר רחמים ופיצויים מבעלה, מילדיה ומשכנותיה. אלא שהמציאות טפחה על פניה בעוז. לא רק שהחברה לא קיבלה את מסכנותה בהבנה אלא אף התמלאה ברוגז עליה (מדוע היא חושבת שהיא המסכנה המרכזית פה? היא לא רואה שיש פה מסכנות רבות שממתינות בתור לרחמי החברה?!...)
רבותיי זיהרות! רחמינו רבים וחמלתנו על ילדינו חוצה גבולות אך הבה נשים לב שלא נהפוך את הפיצוי לדרך חיים. זה **מעודד מסכנות! לא שמחה!** אנחנו בהחלט בעד לתת לילדים וכמה שיותר אבל **לא כשהם מסכנים!** ההיפך הוא הנכון- כשילד מתמסכן מומלץ לתת לו את כל התמיכה הנפשית אך לא שום פיצוי חומרי! עלינו לחפש את הזמנים בהם הילד **דווקא כן שמח**, מלא בסיפוק ועשייה ואז להעניק לו דבר חומרי במתנה. "יוסי, אני רואה שאתה כ"כ שמח היום, הנה סוכריה שתשמח אותך עוד יותר"- כך מעודדים שמחה, עשייה וסיפוק.
זה אפילו מקרא מפורש בפרשתנו: **"ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלוךך ולביתך"**. מצווה לראות את כל הטוב ולשמוח בו ולא להיות ממורמר על כל מה שחסר... חכמי המוסר אמרו שזו אחת הדרכים הטובות ביותר להתכונן ליום הדין. פשוט להתמקד בטוב בו אנו מוצפים יום יום שעה שעה ולהודות עליו. אם אתה יודע להעריך את מתנות החיים של הקב"ה הוא יעניק לך עוד- **ללא ספק!**

"בן אדם מה לך נרדם קום קרא בתחנונים"

הודעה משמחת לציבור
**ניתן להאזין לסליחות בשידור חי
בקו 'הליכות בית מרן'**

בשעות: **הצות הלילה** | אשמורת הבוקר | 7:00 בבוקר | 7:30 בבוקר
8:00 בבוקר | 3:00 בצהריים | 5:30 אחה"צ
5:45 אחה"צ - ולאח"כ תתקיים תפילת מנחה וערבית

<< האזינו *5293* שלוחה 11 >>

העלון להצלחתם של: אלמוג בת אורית לבנה - זיווג הגון, הצלחה בכל וכל הישועות, אני בת מרים - בריאות איתנה, פרנסה בשפע וכל הישועות, גלית גלאור בת אסתר - זיווג הגון בקרוב, גרישה גבריאלי בן יפה - לרפואה שלימה, הילה בת רות - רפואה שלימה וכל הישועות.

ערב נשים ענק בארנה ירושלים

בהשתתפות הרבניות:

* חגית שירה * * ורד סיאני * * ימימה מזרחי *

אהוב העם ומזכה הרבים הגדול
הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

מרן הראשל"צ הגאון הגדול
רבי יצחק יוסף שליט"א

יום שלישי | כ"ד אלול | 24.09.19 | פתיחת שערות 19:30

מחר מסובסד 25 ש"ח בלבד!

לרכישת כרטיסים באשראי *5293 * שלוחה 5*

תושבי צפת והסביבה מוזמנים:

למעמד סליחות והתעוררות

הערב יתקיים א"ה במוצ"ש פר' כי תבוא
כ"א באלול תשע"ט (21/09/19 למיניינם)
באולמי "אורה" רח' לח" 1 צפת

עם אהוב הקהל ומשמח הלבבות
הרה"ג רבי ליאור גלזר שליט"א
ובהשתתפות: הרב מאיר לורי שליט"א רב ביהכנ"ס

לפני התיבה יעבור נעים זמירות ישראל
החזן הפייטן הרב אלחנן משמרת' הי"ו

בשעה:
23:00: דברי פתיחה הרב מאיר לורי שליט"א - רב ביהכנ"ס
23:30: הרה"ג ליאור גלזר שליט"א - 24:30 מעמד הסליחות

עזרת נשים פתוחה - כניסה חופשית - יוגש כיבוד
בברכת התורה, כתיבה וחתימה טובה לכל בית ישראל - הנהלת בית הכנסת

העלון להצלחתם של: יעקב בן ברכה - רפואה שלימה, יצחק בן שרה - פרנסה בשפע, בריאות איתנה וכל הישועות, יקיר בן מיכל - לזיווג הגון בקרוב, מימון בן שרה - רפואה שלימה וכל הישועות, מלי בת תקווה - רפואה שלימה, מרגלית בת שרה - רפואה שלימה וכל הישועות, משה אליאור יוסי וברק בני אני - פרנסה בשפע, בריאות איתנה וכל הישועות.